

№ 40/1965.

Å l a n d s l a n d s k a p s s t y r e l -
s e s framställning till Ålands landsting med
förslag till landskapslag om Ålands handelsskola.

Ålands handelsskola har inlett sin verksamhet vid innevarande hösttermins början. Vid intagningen av elever visade det sig, att antalet inträdessökande var långt större än det fastställda antalet elever i första klassen, 20 elever. Ehuru det första verksamhetsåret måhända i detta fall tilldrar sig ett onormalt stort intresse, synes man kunna konstatera, att behovet av denna läroanstalt är stort. Det synes vara nödvändigt att driva skolan med intagning av elever varje år för att täcka behovet av utbildning på detta område. Huruvida den tidigare vid yrkesskolan anordnade ettåriga affärsbiträdesutbildningen kan indragas är det tillslvidare för tidigt att avgöra. Innevarande läsår har denna kurs 12 elever. Det förefaller dock sannolikt, att den ettåriga kursen efterhand förlorar sin betydelse, om handelsskolan mottager nya elever varje år.

Av praktiska skäl har elevantalet i handelsskolans första klass måst begränsas till 20. Det synes icke heller vara anledning till att eftersträva större klasser, ty en viss balans mellan handelsskolan och yrkesskolan bör finnas för att icke elevtillströmningen till yrkesskolan skall minska. Då dessutom utkomstmöjligheterna för handelsutbildade inom landskapet icke är större än att redan en utbildning av 20 elever i året medför ett överutbud på handelsutbildade, torde den ovannämnda begränsningen av elevantalet vara lämplig.

I förslaget om inrättande av handelsskolan framhöll landskapsstyrelsen i framställning 30/1964, att kostnaderna för skolans verksamhet, till den del de icke täckas med ur ordinarie medel överfört anslag, motsvarande det i riket till kommunala och privata handelsskolor erlagda statsunderstödet, i första hand komma att belasta landskapets enskilda medel. Då denna finansieringsmöjlighet dock är begränsad, borde kommunerna deltaga i kostnaderna för skolan, varigenom de ur enskilda medel utgående årliga utgifterna kunde minskas. Med anledning härav har landskapsstyrelsen översänt en skrivelse till landskapets samtliga kommuner med uppmaning att besluta om tecknande av platsandelar i skolan. Av de hittills inkomna svaren kan konstateras, att intresset för tecknande av de utbudna platserna är så stort, att landskapsstyrelsen måhända skulle bli tvungen att reducera platsantalet för någon kommun.

Landskapsstyrelsen har dock vid närmare övervägande av möjligheterna att fördela den kommunala kostnadsandelen på detta sätt funnit, att en fördelning av platserna på kommunerna, även om man räknar med halva plat-

ser, som skulle berättiga till elevintagning varannan gång, blir synnerligen svårlöst. I landskapets ägo borde förbli så många platser, att de kommuner, som icke anser sig kunna teckna platser, också har möjlighet att få in elever i skolan. Fördelningen av de återstående platserna på kommunerna kan icke bli rättvis i förhållande till kommunernas folkmängd och leder till en osmidighet vid elevintagningen, som för enskilda inträdessökande kan medföra ändå större orättvisa.

På denna grund har landskapsstyrelsen sökt andra utvägar för en rättvis fördelning, varvid dels en fördelning i stort sett enligt samma princip som i yrkesskolan diskuterats, dels en fördelning enligt den s.k. skattöreprincipen. Landskapsstyrelsens majoritet har slutligen stannat för, att en fördelning enligt skattöreprincipen ställer sig mest ändamålsenlig, särskilt med tanke på att elevintagningen till skolan då kan helt frigöras från kommunala platsandelar. I stället kommer eleverna att intagas enbart på grund av de meriter, som tidigare skolgång, kunskaper och praktik utgör, vilket också för skolan medför ett bättre elevmaterial. Närmare bestämmelser härom kommer att intagas i verkställighetsförelagningen.

För handelsskolan föreslås en särskild direktion och en helt från yrkesskolan skild förvaltning. På skolans direktion skulle ankomma beslutanderätt i ungefär samma utsträckning som vid yrkesskolan.

Med hänvisning till det ovan anförda får landskapsstyrelsen vördsamt förelägga Landstinget till antagande nedanstående

L a n d s k a p s l a g
om Ålands handelsskola.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 §.

I landskapet inrättas en tvåårig handelsskola, benämnd Ålands handelsskola.

Vid handelsskolan må inrättas fortsättningsklasser, kompletterings- och specialkurser för meddelande av yrkesundervisning på affärsområdet samt befrämjande av yrkesskicklighet och -utbildning.

2 §.

Handelsskolan är landskapets läroinrättning. Kommunerna i landskapet äro skyldiga att deltaga i kostnaderna för upprätthållande av skolan enligt vad nedan stadgas.

Vid skolan må tillsättas grundlön åtnjutande äldre och yngre lektorer, lärare i övningsämnen och befattningshavare samt avlönas extraordinarie lärare, timlärare och befattningshavare.

3 §.

För Ålands handelsskola tillsättes en direktion, i vilken främst handeln, industrin och samfärdseln böra vara företrädde.

Skolan skall hava reglemente och läroplan, vilka fastställas av landskapsstyrelsen. Lärotiden och läsårets längd samt undervisningen böra vara så ordnade, att med genomgången lärokurs förvärvas av handels- och industriministeriet för handelsskola föreskrivet mått av kunskaper och färdighet.

4 §.

För skolans upprätthållande skall medel anvisas i inkomst- och utgiftsstaten för landskapets enskilda medel. Såsom inkomster böra antecknas av ordinarie medel överfört understöd enligt de i riket tillämpade principerna för årligt statsunderstöd till kommunala handelsläroanstalter samt av landskapsstyrelsen fastställda elevavgifter.

Den del av skolans årskostnader, som icke täckes av i 1 mom. nämnda inkomster, skall erläggas av kommunerna i landskapet. Fördelningen på kommunerna sker såväl beträffande anläggningskostnader som driftskostnader så, att varje kommun deltagar i kostnaderna i proportion till det antal skattören, som vid kommunalbeskattningen för skatteåret närmast före skolans ifrågavarande verksamhetsår påförts av skattenämnd i kommunen. På sjömansinkomst beräknas antalet skattören sålunda, att det av sjömansskatten till kommunen redovisade beloppet i mark multipliceras med talet tio.

5 §.

Läsåret vid skolan indelas i höst- och vårtermin.

Läsåret skall omfatta minst 34 arbetsveckor och undervisning skall i varje klass meddelas minst 30 timmar per vecka.

6 §.

Elevantalet må i en klass icke överstiga 36. Parallellklass må inrättas endast med landskapsstyrelsens tillstånd. Sådant tillstånd må utan särskilt vägande skäl icke meddelas, om elevantalet i första klassen uppgår till mindre än 60 eller i andra klassen till mindre än 45.

7 §.

Medellösa och mindre bemedlade elever skall beviljas befrielse eller nedsättning av elevavgifter i sådan utsträckning, att nedsättningen motsvarar minst 10 % av elevavgifterna.

8 §.

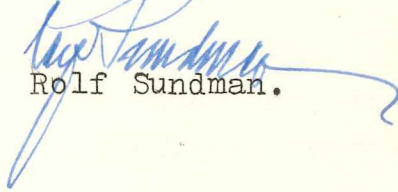
Närmare föreskrifter angående verkställighet och tillämpning av denna lag utfärdas i landskapsförordning.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 1965.

Mariehamn, den 16 november 1965.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd Hugo Johansson.

Lagberedningssekreterare Rolf Sundman.